

Przeprowadzka

POLA BRAUN

Przeprowadzka

Przeprowadziłyśmy się
Bez mebli, paczek i gratów.
Nikt nas nie witał chlebem i solą,
Nikt nam nie przyniósł kwiatów.
A w gruncie rzeczy, kogo to wszystko obchodzi?
Przeprowadzałyśmy się w tej wojnie
Z Bielska do Lwowa, do Łodzi.
Jesteśmy przyzwyczajone
Od kiedy trwa wojenny stan
Do bezustannej wędrówki,
Do ciągłych nowych zmian.
A mimo to, chociaż to głupie,
A może i dziecinne,
Nie chce się zmieniać myśli
Na nowe, obce i zimne.
Nic więc dziwnego, że człowiek
Chodzi ponury i zły,
Zwłaszcza że mu jest nieswojo
I deszcz za oknem mży.
I zwłaszcza że my tak blisko
Teraz jesteśmy szosy,
Z którą nierozwalnie
Sprzęgły się nasze losy,
A ślepy los nas trzyma
Mocno, jak pająk w swych mackach,
I chciałoby się zapytać:
Kiedy też znów przeprowadzka?
Odpowiedź¹ nam losie,
A tym razem bądź z nami szczery,
Dokąd nas zaprowadzisz:
Na wolność, czy do gaskamery²?

Uchodźca, Wygnanie,
Błądzenie, Droga, Dom

Los

Zagłada

¹odpowiedź — daw. konstrukcja z partykulą wzmacniającą -że; inaczej: odpowiedź koniecznie, odpowiedź wreszcie. [przypis edytorski]

²gaskamera — inaczej: komora gazowa; urządzenie do uśmiercania ludzi trującym gazem. Uśmiercanie gazem (zwykle preparatami cyjanowodoru, np. cyklonem B) było jednym ze sposobów masowego mordowania przez nazistów w czasie drugiej wojny światowej.

Początkowo nazisci wykorzystywali trujące właściwości spalin samochodowych, uśmiercając nimi w ramach Akcji T4 niemieckie dzieci z widocznymi wadami rozwojowymi, przebywające w instytucjach opiekuńczych, następnie dorosłe osoby z niepełnosprawnością intelektualną lub chore psychicznie (szacuje się, że w sumie w ten sposób zamordowali ok. 300 tys. osób, początkowo obywatele Niemiec i Austrii, z czasem także Polscy z terenów okupowanych przez III Rzeszę). Od 1942 r., kiedy Akcja T4 została zakończona, zaangażowany w nią personel i sprzęt skierowano do obozów koncentracyjnych i obozów zagłady. Trujących gazów używano w ciężarówkach (po raz pierwszy użyto ich do zamordowania ludzi ze względu na ich narodowość w lutym 1942 r., było to ok. 4 tys. osób narodowości romskiej i ok. 4 tys. żydowskiej), następnie w pomieszczeniach istniejących już budynków (np. w piwnicach zamków), a z czasem w specjalnie wybudowanych pomieszczeniach, które miały udawać łaźnie. Takie komory gazowe funkcjonowały na Majdanku, czyli obozie, w którym przebywała i została zamordowana autorka wiersza. [przypis edytorski]

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z **Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur**.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na **Licencji Wolnej Sztuki 1.3**. Fundacja Wolne Lektury zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w **Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur**. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/braun-przeprowadzka>

Tekst opracowany na podstawie: Pieśni zza drutów. Wiersze, pieśni i piosenki powstałe w obozie koncentracyjnym na Majdanku, zebrała i oprac. Zofia Murawska-Gryń, Towarzystwo opieki nad Majdankiem, Lublin 1985.

Wydawca: Fundacja Wolne Lektury

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Dofinansowano ze środków Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego. Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Fundację Wolne Lektury.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła, Maria Świątlik, Paulina Choromańska.

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Wolne Lektury – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przełącz 1,5% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Wolne Lektury, KRS 0000070056.

Wspieraj Wolne Lektury i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przełącz darowiznę na konto: **szczegóły na stronie Fundacji**.